

Sygn. akt I ACz 775/13

POSTANOWIENIE

Dnia 7 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący:	SSA Marek Klimczak (spr.)
Sędziowie:	SA Anna Pele SA Piotr Moskwa
Protokolant:	Justyna Stępień

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2013 r. na rozprawie

sprawy z wniosku **K. Z.**

z udziałem (...) **S.A. w W.**

w trybie wyborczym

na skutek zażalenia **wnioskodawcy K. Z.**

na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z dnia 5 września 2013 r., sygn. akt I Ns 207/13

p o s t a n a w i a:

I. **zmienić** zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

1. **zakazuje** uczestnikowi (...) S.A. w W. rozpowszechniania informacji, iż K. Z., kandydat w wyborach uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w woj. (...) w O. Wyborczym 55, był członkiem Komunistycznej Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej,

2. **nakazuje** uczestnikowi (...) S.A. w W. sprostowanie powyższej nieprawdziwej informacji poprzez złożenie oświadczenia o następującej treści "Zarząd (...) S.A. Wydawca dziennika Gazeta (...) oświadcza, iż twierdzenie jakoby K. Z. był członkiem komunistycznej Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej jest nieprawdziwe" na antenie Radia (...) bezpośrednio po serwisie informacyjnym emitowanym o godzinie 20.00 w sobotę 7 września 2013r. i o godzinie 8.00 w niedzielę 8 września 2013r., odczytanego wyraźnie przez lektora, bez żadnych wprowadzeń, dodatków, komentarzy, czy też odniesień, bez zastosowania jakichkolwiek zabiegów formalnych i treściowych, umniejszających znaczenie, rangę i powagę oświadczenia (względnie zaznaczających dystans do jego treści i formy) – na koszt uczestnika,

3. **nakazuje** uczestnikowi (...) S.A. w W. przeproszenie K. Z. poprzez złożenie oświadczenia o następującej treści "Zarząd (...) S.A. wydawca dziennika Gazeta (...) przeprasza Pana K. Z. za naruszenie jego dóbr osobistych poprzez sformułowanie nieprawdziwego twierdzenia, iż Pan K. Z. był członkiem komunistycznej Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej" na antenie radia (...) na warunkach identycznych jak określone w pkt I ust. 2 niniejszego postanowienia,

4. **nakazuje** uczestnikowi (...) S.A. w W. wpłacenie kwoty 50.000zł (pięćdziesiąt tysięcy) na rzecz organizacji pożytku publicznego (...) w Potrzebie, KRS (...), adres J. S. 21, (...)-(...) R., nr rachunku bankowego (...), w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszej sprawie,

5. **oddala** wniosek w pozostałym zakresie,

6. **zasądza** od uczestnika (...) S.A. w W. na rzecz wnioskodawcy K. Z. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia), tytułem zwrotu kosztów postępowania,

II. **oddala** zażalenie w pozostałej części,

III. **zasądza** od uczestnika (...) S.A. w W. na rzecz wnioskodawcy K. Z. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 4.09.2013r. K. Z., działając w oparciu o art. 111 § 1 Kodeksu Wyborczego, wniósł o zobowiązanie (...) S.A. w W. wydawcy dziennika Gazeta (...) do:

1. zakazu rozpowszechniania informacji, iż K. Z., kandydat w wyborach uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w woj. (...) w O. Wyborczym 55 był członkiem Komunistycznej Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej,

2. nakazania sprostowania powyższych nieprawdziwych informacji poprzez złożenie oświadczenia o następującej treści: „ Zarząd (...) S.A. wydawcy dziennika Gazeta (...) oświadcza, iż twierdzenie jakoby K. Z. był członkiem Komunistycznej Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej jest nieprawdziwe"

a) w dzienniku Gazeta (...) na stronie pierwszej w wytłuszczonej ramce o rozmiarach 10 (szerokość) cm x 10 (wysokość) cm, czarną czcionką kroju Verdana o rozmiarze co najmniej 13 punktów, na białym tle w sposób czytelny tekstem oddzielonym od krawędzi ramki, marginesem nie szerszym aniżeli 1 cm ze wszystkich stron, bez jakichkolwiek komentarzy, odniesień się do jego treści na tej samej i sąsiedniej stronie, bez zastosowania jakichkolwiek zabiegów formalnych i treściowych, umniejszających znaczenie, rangę i powagę oświadczenia (względnie zaznaczających dystans do jego treści i formy w terminie 1-go dnia od daty uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszej sprawie, na koszt pozwanego,

b) na antenie Radia (...), bezpośrednio po serwisie informacyjnym emitowanym o godzinie 8.00, odczytanego wyraźnie przez lektora, bez żadnych wprowadzeń, dodatków, komentarzy, czy też odniesień, bez zastosowania jakichkolwiek zabiegów formalnych i treściowych, umniejszających znaczenie, rangę i powagę oświadczenia (względnie zaznaczających dystans do jego treści i formy) w terminie 1 dnia od daty uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszej sprawie, na koszt pozwanego,

3. nakazanie przeproszenia K. Z. poprzez złożenie oświadczenia o następującej treści: „ Zarząd (...) S.A. wydawca dziennika Gazeta (...) przeprosza Pana K. Z. za naruszenie jego dóbr osobistych poprzez sformułowanie nieprawdziwego twierdzenia, iż Pan K. Z. był członkiem komunistycznej Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. (...) S.A. stwierdza, iż twierdzenie takie nie miało żadnych podstaw faktycznych. Zarzut ten jest nieprawdziwy i nieuprawniony oraz wprowadza czytelników w błąd. Jeszcze raz Zarząd (...) S.A. Sp. z o.o. przeprosza Pana K. Z. i wyraża ubolewanie z powodu naruszenia jego dóbr osobistych tj. czci i dobrego imienia",

a) w dzienniku Gazeta (...) na stronie 1 w wytłuszczonej ramce o rozmiarach 15 (szerokość) cm x 10 (wysokość) cm, czarną czcionką kroju Verdana, o rozmiarze co najmniej 13 punktów, na białym tle, w sposób czytelny, tekstem oddzielonym od krawędzi ramki, marginesem nie szerszym aniżeli 1 cm ze wszystkich stron, bez jakichkolwiek komentarzy, odniesień się do jego treści na tej samej i sąsiedniej stronie, bez zastosowania jakichkolwiek zabiegów formalnych i treściowych umniejszających znaczenie, rangę i powagę oświadczenia (względnie zaznaczających dystans

do jego treści i formy), w terminie 1 dnia od daty uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszej sprawie, na koszt pozwanego,

b) na antenie Radia (...), bezpośrednio po serwisie informacyjnym emitowanym o godzinie 8.00, odczytanego wyraźnie przez lektora, bez żadnych wprowadzeń, dodatków, komentarzy, czy też odniesień, bez zastosowania jakichkolwiek zabiegów formalnych i treściowych, umniejszających znaczenie, rangę i powagę oświadczenia (względnie zaznaczających dystans do jego treści i formy) w terminie 1 dnia od daty uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszej sprawie, na koszt pozwanego,

4. nakazania w trybie art. 111 § 1 pkt 6 Kodeksu Wyborczego wpłacenia kwoty 100.000,00zł (sto tysięcy złotych) na rzecz organizacji pożytku publicznego (...) w Potrzebie, KRS (...), adres (...), (...)-(...) R., numer rachunku bankowego: (...), w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszej sprawie.

Ponadto pismem z dnia 5.09.2013r.(k 37-38) wnioskodawca podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie i jednocześnie rozszerzył wniosek wnosząc o zobowiązanie uczestnika (...) S.A. w W. do złożenia oświadczenia o sprostowaniu po serwisie informacyjnym emitowanym o godzinie 8.00 w następujący sposób:

1. po każdym serwisie informacyjnym emitowanym w Radiu (...) w sobotę 7 września 2013r. oraz w niedzielę 8 września;
2. po każdym serwisie informacyjnym emitowanym w Radio (...) w sobotę 7 września 2013r. oraz w niedzielę 8 września;
3. w postaci ogłoszenia na głównej stronie portali informacyjnych: gazeta.pl, rzeszow.gazeta.pl, wp.pl, natemat.pl,
4. w postaci ogłoszenia przed głównym wydaniem Wydarzeń P. w sobotę o 18.50, Faktów (...) w sobotę o 19.00, oraz Wiadomości (...) w sobotę o godzinie 19.30, ogłoszenie w TV powinno zawierać planszę zawierającą tekst sprostowania i przeprosin pisanych czcionką wielkości umożliwiającej odczytanie przez przeciętnego telewidza, wyraźną, czarną, na białym tle i odczytaną wyraźnie przez lektora i bez żadnych wprowadzeń, dodatków, komentarzy, czy też odniesień, bez zastosowania jakichkolwiek zabiegów formalnych i treściowych, umniejszających znaczenie, rangę i powagę oświadczenia (względnie zaznaczających dystans do jego treści i formy), na koszt pozwanego.

W uzasadnieniu swojego żądania wnioskodawca wskazał, iż jest kandydatem Komitetu Wyborczego (...) Z. Z. w wyborach uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w woj., które zostały zaplanowane na niedzielę 8 września 2013r. W Radiu (...) wyemitowano zapowiedź materiału promującego artykuł, który ma się pojawić w wydaniu dziennika Gazety (...) w dniu 6 września 2013r. W zapowiedzi radiowej zawarto stwierdzenie: „Z. zawrót głowy. Kandydat na prawicowego senatora K. Z. był członkiem komunistycznej Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Czytaj w piątkowej Gazecie (...)”. Powyższa informacja jest nieprawdziwa, albowiem K. Z. nigdy nie był członkiem Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Przedmiotowe stwierdzenie celowo wprowadza w błąd potencjalnego wyborcę co do członkostwa K. Z. komunistycznej Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Wnioskodawca argumentował, że ta nieprawdziwa informacja może mieć wpływ na wynik wyborczy, tym bardziej, iż sporny artykuł zostanie opublikowany na dzień przed ogłoszeniem ciszy wyborczej, co oznacza, iż brak jest możliwości sprostowania nieprawdy.

(...) S.A. w W. wniosło o oddalenie wniosku K. Z., podnosząc, iż nin. sprawa nie może się toczyć w trybie wyborczym, albowiem nie została spełniona przesłanka opublikowania materiałów wyborczych, które mogą pochodzić jedynie od komitetów wyborczych. Nadto na uzasadnienie swojego stanowiska przedłożył dokumenty, w szczególności kserokopię legitymacji, z treści której wynika iż członek PZPR (Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej) K. Z. o nr legitymacji partyjnej (...) udziela rekomendacji celem przyjęcia innej osoby w szeregi partyjne.

Po zapoznaniu się z przedmiotowym dokumentem wnioskodawca zaprzeczył, aby udzielał takiej rekomendacji oraz by był członkiem PZPR. Legitymacja nie zawiera zdjęcia oraz innych danych personalnych, które pozwalałyby z całą

pewnością stwierdzić, iż osoba wymieniona w legitymacji jako rekomendująca przyjęcie do PZPR jest tożsama z wnioskodawcą.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie w wyniku przeprowadzonego postępowania, postanowieniem z dnia 5 września 2013r. oddalił wniosek oraz zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Z ustaleń Sądu Okręgowego bezspornie wynika, że w radiu (...) w dniu 6 września 2013r. wyemitowano zapowiedź artykułu, który miał się pojawić następnym dniem w dzienniku Gazeta (...) o treści jak to wskazano we wniosku. Wspomniana zapowiedź radiowa została przedłożona do akt sprawy na płycie CD. Zapowiadana publikacja w dniu rozpoznania wniosku jeszcze się nie ukazała. Pozostałe dowody wnioskowane przez strony Sąd Okręgowy pominął jako nie mające w sprawie żadnego znaczenia.

Z dalszej części uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika, że podstawą oddalenia wniosku była taka interpretacja art. 111 § 1 Kodeksu Wyborczego, według której zastosowanie wymienionego przepisu musi poprzedzać ustalenie, że mamy do czynienia z materiałem wyborczym w rozumieniu art. 109 § 1 wymienionego wyżej kodeksu. W rozpoznawanej sprawie nie wchodził w grę materiał wyborczy, gdyż przedmiotowa zapowiedź radiowa bezspornie nie pochodziła od komitetu wyborczego. Zdaniem Sądu Okręgowego na przeszkodzie w uwzględnieniu wniosku stało także i to, że informacja prasowa na temat wnioskodawcy miała zostać opublikowana dopiero w kolejnym dniu, co oznacza, iż do chwili obecnej nie została opublikowana i tak naprawdę nie wiemy, czy zostanie w ogóle opublikowana i czy informacja radiowa stanowi jedynie krzykliwą reklamę, a jeśli tak, jaką będzie miała treść ta publikacja. Wywiódł dalej Sąd Okręgowy, że materiałem wyborczym jest przekaz informacji upublicznionej i utrwalonej, czego do chwili obecnej wnioskodawca nie wykazał. Skoro reklamowany tekst do chwili obecnej się nie ukazał, oznacza to, że nie został upubliczniony jak również utrwalony.

Jako podstawa prawna rozstrzygnięcia o zwrocie kosztów zastępstwa procesowego powołane zostały przepisy art. 520 § 3 k.p.c. oraz § 11 ust 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej (Dz. U. z 2002r. Nr 163, poz. 1348).

W zażaleniu na powyższe postanowienie wnioskodawca podniósł zarzut naruszenia art. 111 § 1 w związku z art. 105 § 1 Kodeksu Wyborczego poprzez bezzasadne uznanie, że wobec uczestnika (...) SA z siedzibą w W. nie można zastosować trybu wyborczego, a ponadto, że inkryminowany materiał nie został upubliczniony, gdyż artykuł w Gazecie (...) jeszcze się nie ukazał.

W oparciu o powyższy zarzut wnioskodawca domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie jego wniosku z dnia 4 września 2013r., zmodyfikowanego pismem z dnia 5 września 2013r.

Zdaniem skarżącego nie można zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Okręgowego, iż przedmiotowy materiał nie został upubliczniony, gdyż został on wyemitowany, tj. upubliczniony przez radio (...) od dnia 4 września, za co odpowiada uczestnik postępowania i co jest faktem niekwestionowanym w toku postępowania. Skarżący zakwestionował nadto wykładnię przepisu art. 111 § 1 Kodeksu Wyborczego zaprezentowaną przez Sąd Okręgowy podnosząc, że z brzmienia tego przepisu wynika jednoznacznie, iż jego dyspozycją objęte są:

1. materiały wyborcze (które zgodnie z art. 109 § 1 mogą pochodzić wyłącznie od komitetów wyborczych), a także
2. wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej.

Wypowiedzi lub inne formy agitacji wyborczej mogły więc pochodzić od kogokolwiek, niekoniecznie od komitetu wyborczego byle tylko dały się zakwalifikować jako agitacja wyborcza. W przypadku wnioskodawcy mamy do czynienia z tzw. kampanią negatywną mającą na celu zdyskredytowanie go w oczach prawnicowego wyborcy. Rzecz bowiem w tym, że zarówno wnioskodawca jak i inny kandydat w tych wyborach tj. Z. P. kandydujący z ramienia Komitetu (...)

odwołują się do tego samego lektoratu i wyemitowanie nieprawdziwej informacji, że w przeszłości wnioskodawca był członkiem Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej miało na celu w sposób oczywisty pomniejszenie jego szans wyborczych. Według skarżącego dodatkowym potwierdzeniem, że inkryminowana zapowiedź materiału prasowego stanowi formę agitacji wyborczej jest fakt, że we władzach (...) S.A. wydawcy Gazety (...) zasiadają osoby należące lub ściśle związane z (...). Okolicznością potwierdzającą, że reklama wydawcy była agitacją wyborczą jest nadto fakt, że emitowana ona była wyłącznie na obszarze, na którym toczy się kampania wyborcza, a nie na terenie całego kraju, czego można byłoby oczekiwać w normalnych warunkach, gdyż Dziennik Gazeta (...) ma charakter ogólnopolski.

Uczestnik wnosił o oddalenie zażalenia i zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zgodnie z art. 111 ustawy z dnia 5 stycznia 2011r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2011r. Nr 21, poz. 112 ze zm), jeżeli rozpowszechnianie, w tym również w prasie w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1984r. – Prawo prasowe, materiały wyborcze w szczególności plakaty, ulotki, hasła, a także wypowiedzi lub inne formy agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do Sądu Okręgowego wnioski o wydanie orzeczenia: zakazu rozpowszechniania takich informacji, przepadek materiałów wyborczych zawierających takie informacje, nakazanie sprostowania takich informacji, nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste, nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone, nakazania uczestnikowi postępowania wypłacenia kwoty do 100.000zł na rzecz organizacji pożytku publicznego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego trafny jest zarzut podniesiony w zażaleniu uczestnika, iż zaskarżone postanowienie narusza przepis art. 111 §1 Kodeksu wyborczego przez bezzasadne uznanie, że wobec uczestnika nie można zastosować trybu wyborczego oraz, że inkryminowany materiał nie został upubliczniony, gdyż artykuł w Gazecie (...) jeszcze się nie ukazał.

Porządkując nieco problematykę poruszoną w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia jak również w zażaleniu należy w pierwszej kolejności odpowiedzieć na pytanie, czy w art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego chodzi tylko o materiały wyborcze w ujęciu art. 109 § 1 i 2 tego kodeksu, czyli pochodzące od komitetu wyborczego i przezeń sygnowane. Za odpowiedzią negatywną na tak postawione pytanie przemawia przede wszystkim wykładania językowa przepisu art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego. Budowa zdaniowa przepisu świadczy o tym, że mogą tutaj wchodzić w grę materiały wyborcze (w szczególności plakaty, ulotki i hasła (z uwagi na użycie sformułowania „w szczególności” katalog jest tylko przykładowy), a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej (brak katalogu choćby przykładowego, chodzi tylko o to, by była to forma agitacji wyborczej).

W tym drugim wypadku nie musi więc chodzić o materiały pochodzące od komitetu wyborczego. Zaznaczenia wymaga również, iż z uwagi na użycie w omawianym przepisie sformułowania „również w prasie” obejmuje on swoim działaniem rozpowszechnianie materiałów wyborczych a także wypowiedzi lub innych form prowadzonej agitacji wyborczej zawierających nieprawdziwe informacje nie tylko w prasie również na innych polach komunikacji społecznej.

Za przedstawionym wyżej rozumieniem przepisu art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego przemawia nadto wykładnia celowościowa. Gdyby, bowiem w trybie wyborczym dopuszczalne było rozpoznawanie jedynie spraw dotyczących materiałów wyborczych wyraźnie oznaczonych przez komitety wyborcze, byłyby to swego rodzaju zachętą do łamania ustawy. Premiowane byłyby komitety, które celem uniknięcia rygorów odpowiedzialności wynikającej z szybkiego trybu wyborczego, do prowadzenia agitacji wyborczej posługiwały się podmiotami trzecimi, formalnie z nimi nie związanymi. Prowadziłoby to, z kolei do pozbawienia konkurentów możliwości skorzystania z szybkiej ochrony prawnej, co ma znaczenie w okresie bezpośrednio poprzedzającym wybory i ciszę wyborczą, kiedy standardowe środki ochrony prawnej przewidziane w Kodeksie cywilnym byłyby nieskuteczne, właśnie z uwagi na ów krótki czas pozostający do dnia głosowania. Jeżeli, zatem ratio legis przepisu art. 11 § 1 Kodeksu wyborczego polega na dążeniu do

zapobieżenia zniekształceniu wyniku wyborów przez rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji, zaprezentowana wyżej wykładnia w pełni koresponduje z tym postulatem.

Poczynione do tej pory uwagi dotyczące interpretacji przepisu art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego w połączeniu z okolicznościami faktycznymi rozpoznawanej sprawy nakazywały udzielenie wnioskodawcy przewidzianej tym przepisem ochrony prawnej.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że zapowiedź ukazania się w dniu następnym artykułu w Gazecie (...) o treści jak to wskazano we wniosku, której wyemitowanie w radiu (...) zlecił uczestnik, należało zakwalifikować jako wypowiedź lub inną formę agitacji wyborczej zawierającą informację nieprawdziwą. Wyniki postępowania dowodowego wskazują jednoznacznie, iż uczestnik nie wykazał, że wnioskodawca w przeszłości należał do Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Za takim twierdzeniem, któremu wnioskodawca stanowczo zaprzeczył, nie mogła świadczyć przedłożona przez uczestnika niepoświadczona przez nikogo za zgodność z oryginałem kserokopia niewiadomego pochodzenia dokumentu, w którym figuruje imię i nazwisko identyczne z imieniem i nazwiskiem wnioskodawcy. O przynależności wnioskodawcy w przeszłości do PZPR żadną miarą nie może też świadczyć fragment publikacji D. I. „Opór społeczny a władza w Polsce południowo – wschodniej 1980 – 1989” W-wa 2005 (str. 182), na który powoływał się uczestnik.

Omawiana zapowiedź bez wątpienia miała charakter publiczny, została utrwalona w formie audycji radiowej (splotu reklamowego) i miała bezpośredni związek z wyborami, tzn. jej celem było między innymi wpłynięcie na wynik głosowania. Skarżący trafnie podnosi, że była to forma agitacji wyborczej dająca się zakwalifikować do tzw. kampanii negatywnej. Skoro, bowiem wnioskodawca miał kontrkandydatów odwołujących się, do zasadniczo wspólnego elektoratu, ogólnie określanego jako prawicowy, to podanie do publikacji wiadomości na 1 dzień przed zakończeniem kampanii wyborczej, że wnioskodawca w przeszłości należał do PZPR dyskredytowało wnioskodawcę w oczach tego elektoratu i tym samym zwiększało szanse wyborcze konkurentów, w tym zwłaszcza kandydata zgłoszonego przez Komitet Wyborczy (...) Z. P..

Udzielając zatem, wnioskodawcy ochrony prawnej, środki tej ochrony ograniczono w stosunku do tych zaproponowanych we wniosku, stosownie do rodzaju i rozmiaru naruszenia przepisu Kodeksu wyborczego, którego dopuścił się uczestnik.

Na dobór tych środków rzutowały nadto realia, w których znalazł się Sąd drugiej instancji rozpoznając zażalenie uczestnika już po zakończeniu kampanii wyborczej.

Z tych przyczyn, działając na podstawie art. 111 § 3 Kodeksu wyborczego oraz w oparciu o art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 12 k. p. c. orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygnięto stosownie do wyniku postępowania na podstawie przepisu art. 108 § 1 k.p.c.